

navadi še mlade in čvrste v tem, ko so zakonske že večkrat slabe in izpite.

(Konec prih.)

V obrambo.

(Konec.)

Ako boš imel priliko, slavni bralec, oglej si podstrešne prostore na hramu vinorejske šole. Povsod boš imel priliko se prepričati dovolj, kako logično da je ondi gospodarstvo in „kako vtrjena da je znanost v onem zavodu in v njegovem ravnateljstvu.“

Kar je prejšnji ravnatelj Göthe z velikimi stroški nabavil, krasne steklene omare za pomologično zbirko, stojé sedaj zavržene in potrte po nemarnosti, a posamezni eksemplari sadja služijo za luksus nadzornikom, ako se jim ga zljubi, a učencem se vé, da se ne pokaže o tem ničesar. Dalje boš videl različne gospodarske stroje, orodja, pluge itd. te reči so se bile na kupile za drag denar, a sedaj jih je rja, ker jih ne morejo v praktičnem življenju rabiti. — Ako se letni dohodki vinorejske šole od stroškov odbijejo, ostane še vsako leto 14.559 fl. deficita in poravnati ga ima le zopet naš ubogi kmet.

Pri teh stroških, kateri zadevajo našega kmeta, bilo pa bi le pravično, ko bi se njegovim željam kaj ustreglo. Prašati si dovoljujem slavno ravnateljstvo, naj nam navede učence, koje je ta zavod izgojil. — koliko jih umno gospodari na svojih posestvih doma ter po nazorih slavnega zavoda, in koliko jih donáša barem tako nekš hasek deželi? Nobeden! Vsak gre v službo h graščinam, na velika posestva itd., ako jo le dobi kje. Izgojil pa se je vsak na deželne stroške, a ne na stroške drugih različnih magnatov. Kaj ima toraj ubog davkoplačilec? Znabiti dobi drevje, cepiče itd. zastonj, ali vsaj za znižano ceno? Ne! Od vsega tega nič. Ubogi kmet dobi še prej slabšo robo, kakor kdo drug, na znižano ceno že pa itak ni misliti. O tem se je imelo že slavno občinstvo čast prepričati iz pritožeb, ki so gg. dež. poslancem in slov. listom pribajale.

Ker nismo o „viničarskem kurzu“ mi nič omenjali, ne bomo se ozirali na izjavo, da je v njem poučni jezik slovenski. Sodbo javno izreči prepučamo taistim, koji so si imeli čast „viničarski kurs“ izkuševati. Vendar toliko omenimo, da naj ravnateljstvo vinorejske šole raje molí o svojem slovenskem poučevanju, ter se naj ne smeši po nepotrebem. Kar se pa tiče prvega in drugega letnika, v katerima se pomaga „po mogočnosti povsod slovenskim mladenčém v lastnem jeziku,“ bodi to zadosti, da učitelj, ki uči takoimenovani „vorbereitungskurs“, ni niti sam slovenskega jezika dosti zmožen, in da torej veže, ko ga sila primora, v slovenščini take

otrobe skup, da bi človek lahko smeja počil. Ravno tako je z g. adjunktom, ki prednáša fiziko, kemijo in botaniko v drugem in gospodarstvo v tretjem letniku. S kakošnjim uspehom deluje toraj ta poduk na slovenske mladenče, ki so izstopili le iz slov. ljudskih šol, to je po takem jasno, kakor beli dan.

Vzemimo n. pr. kemijo; ta je že tako posebi težko razumljiva in ako se prednáša še slovenskim mladenčém v nemščini, katere so malo in slabo zmožni in vrh tega še prednášatelj niti besedice slovenski ne razumi, da bi jim vsaj težje reči pojasnil v slovenščini, je pač logičen dokaz, da je ves trud ničev! Toliko za sedaj, ako pa še želite, slavni „logikarji“, kaj več znati, oglasite se, mene bo zmiraj veselilo, z obilnim gradivom vam postreči!

Junior.

Gospodarske stvari.

Kako krmo varovati.

Vsak gospodar želi s krmo, kolikor mogoče, dolgo izhajati, vendar pa tudi tako krmiti živino, da bi od nje dobiček imel. Kdor ne zna umno krmiti, ima na tak način pri živinoreji vsako leto le zgubo, kjer bi lahko dobiček imel. Ova zguba ima razne uzroke, izmed katerih tukaj te-le navajamo.

Največa zguba je to, ako se sploh slaba živina redi. Pogosto seveda se slaba živina obilnejše krmi ravno iz tega namena, da bi se popravila. Ali kolikorkrat se mora gospodar prepričati, da se je živina le malo popravila, in da je krma le potrošena. Slaba živina ne obrača podane ji klaje v tak prid, kakor dobra. Slabo živinče doseže n. pr. še le v 3. letu toliko teže, kakor dobro že v 2. letu. Kdor slabo živino krmi, dela ravno tako, kakor ko bi krmo pod tržno ceno prodajal; tega pa vendar nihče ne bo rad storil. Skrbeti je torej za dobra plemena.

Drugi uzrok zgube je, ako se živina po zimi le pičlo krmi, samo toliko, da se preživi. Če ti živina spomladi ni tako rejena, kakor je bila oktobra, takrat si zimsko krmo toliko, kakor potratil. Kak dobiček imaš od nje! Misli si parni stroj, kakoršne imajo v tovarnah, ali kakoršne vidiš na železnicah. Če bi se pod kotlom parnega stroja le samo toliko kurilo, da bi se voda v kotlu zagreia, toliko pa ne, da bi hlapela in s svojim sopuhom parni stroj gonila, je gotovo vsa kurjava zastonj. Kadar voda že vreje, ni ji več veliko treba prikuriti, da preide v sopuh; in ravno to daje korist. Ako sopuha ni, so drva zapravljena in premog. Tako je tudi s klajo, ako se je samo toliko poklada, da se živinče preredi.

Tretji uzrok, da se mnogo klaje potрати,